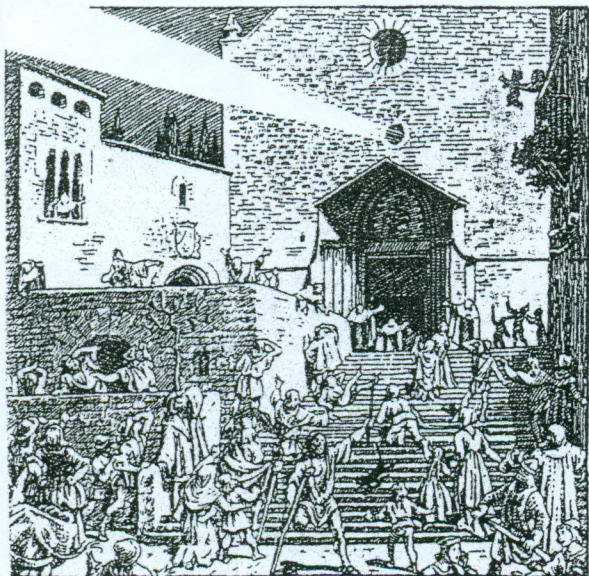

LA 'LEYENDA DE LA LUZ'

Segurament que aquest títol sorprendrà el lector, però penso que si té la l'amabilitat i paciència de llegir l'article fins al final, hi trobarà una explicació plausible.

Fa pocs mesos, parlava dels meus mestres i mencionava Josep Pla Casasayas esdevingut mossèn Pla els últims anys de la seva vida; avui en tornaré a parlar al·ludint a una altre de les seves facetes: quan en el transcurs de la classe fèiem aquella activitat que en dèiem *dic-tado*, era habitual valer-se d'un text que solia ser d'algun autor

destacat o una carta extreta del *Manuscrito*, llibre avui desaparegut de les aules; però el senyor Pla algunes vegades improvisava un text que anava creant sobre la marxa. Recordo "Una procesión de Corpus en el campo" que ens va fascinar moltes tardes seguides. Aquesta facultat de creació literària la desenrotllà també en el periòdic *Manresa*, on publicava un article setmanal sota l'encapçalament general de "Prismas", que signava «por José Pla». Això motivà una saborosa anècdota quan un columnista del diari *Solidaridad Nacional*, la popular *Soli*, el confongué amb l'altre Josep Pla, el conspicu escriptor de Palafrugell, que llavors firmava de la mateixa manera els articles que publicava al setmanari *Destino*. Aquell periodista es va embolicar fent certs comentaris sobre articles aparentment contradictoris apareguts en *Manresa* i en *Destino* rubricats amb el mateix nom, fins que algú l'advertí que eren dos autors diferents, i se'n va sortir com pogué demanant perdó als lectors, al «José Pla de *Manresa*» i al «José Pla de *Destino*.»

Dons bé, a l'any 1941, per las proximitats de la festa de la Llum, el senyor Pla (de *Manresa*) va convocar entre els alumnes un concurs de redacció sobre aquell miracle que no pas misteri, emfatitzava. Va explicar a la classe els fets segons la historia i la tradició, però hi afegí la llegenda que devia ser una creació literària seva, com aquelles altres que dictava en el transcurs de les classes, ja que no l'he llegida enlloc i no l'he sentida contar a ningú més. Basant-me en tals explicacions vaig presentar al certamen un treball que constava de la portada amb un dibuix al·lusiú i sis quartilles manuscrites, i inclòia aquella llegenda redactada en els termes següents.

La Virgen de Montserrat y el Niño Jesús salieron de paseo y entraron en el bosque. De pronto oyeron unos gemidos fúnebres y opacos y los fueron siguiendo hasta encontrar una doncella vestida de blanco que llevaba sobre el pecho el escudo de Manresa.

La Madre de Dios le dijo: « ¿Quién sois? »

« Soy el alma de Manresa. » Contestó la doncella.

« ¿Qué hacéis aquí? » Preguntó la Virgen.

« Es que han excomulgado la ciudad y yo allí no puedo estar y desde entonces ando errando por el mundo. » Dijo el alma.

« ¿Qué le hacemos, Hijo mío? » Preguntó la Virgen.

« Todo lo que haréis estará por bien hecho, Madre. » Contestó el Niño Jesús.

Entonces la Virgen prometió a la doncella: « Yo os mandaré una Luz que se dividirá en tres y que representará la Santísima Trinidad. El Padre figura el Poder; el Hijo, la Obediencia y el Espíritu Santo, el Amor. ¡Vete en paz a Manresa y allí podrás vivir! »

Y la Virgen y el Niño Jesús se marcharon hacia el Monasterio y se sentaron en su trono. El alma de Manresa anduvo toda la noche y llegó a la ciudad a las nueve de la mañana, junto con la Luz prometida por la Virgen, y se fue a voltear las campanas.

Conservo ací la llengua castellana perquè considero que qualsevol traducció esvairia la ingenuïtat i senzillesa que hi va posar aquell noi de dotze anys. Amb aquella redacció vaig guanyar el primer premi, i l'any següent (1942) vaig ser igualment premiat. Basant-me en aquesta llegenda vaig escriure un guió radiofònic que fou emès per radio Manresa en el programa dominical titulat "La voz de las Congragaciones Marianas" que es radiava cap als anys cinquanta del segle passat.

Crec que aquells treballs escolars d'infant foren la llavor de l'*Auca de la Llum de Manresa* que onze anys més tard, col·laborant amb l'estimat amic i excel·lent dibuixant Joan Vilanova, fructificaria en la revista *Bages* (Manresa 1953-1963), on es publicaria l'*Auca* des del juliol de l'any 1953 al setembre de 1958. Després se n'han fet varies edicions en opuscles diversos i fulls exempts. A l'any 2000 fou editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat en format de llibre, d'un centenar de pàgines, que conté, a més del text original en català, les versions castellana i anglesa.